

Oikeustapauskokoelma

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (kuudes jaosto)

8 päivänä heinäkuuta 2021 *

Ennakkoratkaisupyyntö – Ammattipätevyyden tunnustaminen – Direktiivi 2005/36/EY –
1 artikla ja 10 artiklan b alakohta – Useissa jäsenvaltioissa saatu ammattipätevyys –
Saantiedellytykset – Muodollista pätevyyttä osoittavan asiakirjan puuttuminen – SEUT 45 ja
SEUT 49 artikla – Työntekijät – Sijoittautumisvapaus

Asiassa C-166/20,

jossa on kyse SEUT 267 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyyntöstä, jonka Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas (Liettuan ylin hallintotuomioistuin) on esittänyt 8.4.2020 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut unionin tuomioistuimeen 22.4.2020, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa

BB

vastaan

Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (kuudes jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja L. Bay Larsen (esittelevä tuomari) sekä tuomarit C. Toader ja M. Safjan,

julkisasiamies: G. Hogan,

kirjaaja: A. Calot Escobar,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

- Liettuan hallitus, asiamiehenään V. Kazlauskaitė-Švenčionienė,
- Alankomaiden hallitus, asiamiehinään M. K. Bulterman ja J. Langer,
- Itävallan hallitus, asiamiehinään A. Posch, J. Schmoll ja E. Samoilovala,
- Norjan hallitus, asiamiehinään I. Meinich ja K. S. Borge,

* Oikeudenkäyntikieli: liettua.

– Euroopan komissio, asiamiehinään aluksi L. Armati, A. Steiblytė, S. L. Kalėda ja H. Støvlbæk, sittemmin L. Armati, A. Steiblytė ja S. L. Kalėda,

päätettyään julkisasiamiestä kuultuaan ratkaista asian ilman ratkaisuehdotusta,

on antanut seuraavan

tuomion

- 1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee ammattipätevyyden tunnustamisesta 7.9.2005 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2005/36/EY (EUVL 2005, L 255, s. 22), sellaisena kuin se on muutettuna 20.11.2013 annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivillä 2013/55/EU (EUVL 2013, L 354, s. 132) (jäljempänä direktiivi 2005/36), 1 artiklan ja 10 artiklan b kohdan, SEUT 45 ja SEUT 49 artiklan ja Euroopan unionin perusoikeuskirjan (jäljempänä perusoikeuskirja) 15 artiklan tulkintaa.
- 2 Tämä pyyntö on esitetty asiassa, jossa ovat vastakkain BB ja Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija (Liettuan tasavallan terveysministeriö, jäljempänä terveysministeriö) ja joka koskee sitä, että terveysministeriö ei ole tunnustanut BB:n ammattipätevyyttä.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

- 3 Direktiivin 2005/36 1 artiklan, jonka otsikko on ”Tarkoitus”, ensimmäisessä alakohdassa säädetään seuraavaa:

”Tässä direktiivissä vahvistetaan säännöt, joiden mukaisesti jäsenvaltion, joka vaatii säännellyn ammatin harjoittamisen aloittamiseksi tai sen harjoittamiseksi alueellaan määrättyä ammattipätevyyttä (jäljempänä ’vastaanottava jäsenvaltio’), on tunnustettava kyseisen ammatin harjoittamisen aloittamiseen ja sen harjoittamiseen ammattipätevyys, joka on hankittu yhdessä tai useammassa muussa jäsenvaltiossa (jäljempänä ’kotijäsenvaltio’) ja joka antaa kyseisen pätevyyden haltijalle oikeuden harjoittaa siellä samaa ammattia.”

- 4 Kyseisen direktiivin 4 artiklassa, jonka otsikko on ”Tunnustamisen vaikutukset”, säädetään seuraavaa:

”1. Ammattipätevyyden tunnustaminen vastaanottavassa jäsenvaltiossa antaa etua saavalle henkilölle oikeuden ryhtyä harjoittamaan kyseisessä jäsenvaltiossa sitä ammattia, johon kyseisellä henkilöllä on pätevyys kotijäsenvaltiossaan, sekä harjoittaa sitä vastaanottavassa jäsenvaltiossa samoin edellytyksin kuin kyseisen jäsenvaltion omat kansalaiset.

2. Tässä direktiivissä ammatti, jota hakija haluaa harjoittaa vastaanottavassa jäsenvaltiossa, on sama kuin se ammatti, johon kyseisellä henkilöllä on pätevyys kotijäsenvaltiossaan, jos ammatin käsittämät toiminnan lajit ovat vastaavanlaiset.

– –”

5 Direktiivin 2005/36 4 f artiklan, jonka otsikko on ”Osittainen ammatinharjoittamisoikeus”, 6 kohdassa säädetään, että kyseistä artiklaa ei sovelleta ammattihenkilöihin, joiden ammattipätevyys tunnustetaan automaattisesti kyseisen direktiivin III osaston II, III ja III a luvun nojalla.

6 Mainitun direktiivin 10 artiklan, jonka otsikko on ”Soveltamisala” ja joka kuuluu III osaston I lukuun, joka koskee koulutuksesta annettavien asiakirjojen yleistä tunnustamisjärjestelmää, b alakohdassa säädetään seuraavaa:

”Tätä lukua sovelletaan kaikkiin niihin ammatteihin, jotka eivät kuulu tämän osaston II ja III luvun soveltamisalaan, sekä seuraavissa tapauksissa, joissa hakija ei jostain erityisestä ja poikkeuksellisesta syystä täytä mainituissa luvuissa säädettyjä edellytyksiä:

--

b) peruskoulutuksen saaneet lääkärit, erikoislääkärit, yleissairaanhoidosta vastaavat sairaanhoitajat, hammaslääkärit, erikoishammaslääkärit, eläinlääkärit, kättilöt, proviisorit ja arkkitehdit, jos muuttaja ei täytä 23, 27, 33, 37, 39, 43 ja 49 artiklassa säädettyjä tosiasiallisen ja luvallisen ammatin harjoittamisen edellytyksiä.”

7 Direktiivin 2005/36 III osaston III luvussa, joka koskee koulutuksen vähimmäisvaatimusten yhteensovittamiseen perustuvaa tunnustamista, olevan kyseisen direktiivin 21 artiklan, jonka otsikko on ”Automaattisen tunnustamisen periaate”, 1 kohdan ensimmäisessä alakohdassa säädetään seuraavaa:

”Kunkin jäsenvaltion on tunnustettava muodollista pätevyyttä osoittavat asiakirjat, jotka antavat oikeuden ryhtyä harjoittamaan ammattitoimintaa lääkärin peruskoulutuksen saaneena lääkärinä tai erikoislääkärinä, yleissairaanhoidosta vastaavana sairaanhoitajana, hammaslääkärinä, erikoishammaslääkärinä, eläinlääkärinä, proviisorina tai arkkitehtina ja joista säädetään liitteessä V olevissa 5.1.1, 5.1.2, 5.2.2, 5.3.2, 5.3.3, 5.4.2, 5.6.2 ja 5.7.1 kohdassa ja jotka täyttävät 24, 25, 31, 34, 35, 38, 44 ja 46 artiklassa tarkoitetut koulutuksen vähimmäisvaatimukset kunkin ammatin osalta. Lisäksi kyseisten asiakirjojen on annettava sen alueella samat oikeudet ammattitoiminnan aloittamiseen ja sen harjoittamiseen kuin jäsenvaltion itsensä antamat muodollista pätevyyttä osoittavat asiakirjat.”

8 Mainitun direktiivin 23 artiklan, jonka otsikko on ”Saavutetut oikeudet”, 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Jos jäsenvaltioiden kansalaisille annetut muodollista pätevyyttä osoittavat asiakirjat, jotka antavat oikeuden ryhtyä harjoittamaan ammattitoimintaa lääkärin peruskoulutuksen saaneena lääkärinä tai erikoislääkärinä, yleissairaanhoidosta vastaavana sairaanhoitajana, hammaslääkärinä, erikoishammaslääkärinä, eläinlääkärinä, kättilönä tai proviisorina, eivät vastaa kaikkia 24, 25, 31, 34, 35, 38, 40 ja 44 artiklassa tarkoitettuja koulutusvaatimuksia, jokaisen jäsenvaltion on hyväksyttävä riittäväksi todisteeksi jäsenvaltioiden antamat muodollista pätevyyttä osoittavat asiakirjat, jos nämä asiakirjat todistavat, että koulutus, joka on alkanut liitteessä V olevissa 5.1.1, 5.1.2, 5.2.2, 5.3.2, 5.3.3, 5.4.2, 5.5.2 ja 5.6.2 kohdassa olevia viiteajankohtia aiemmin, on suoritettu ja jos niihin on liitetty todistus, joka osoittaa asiakirjan haltijan harjoittaneen tosiasiallisesti ja laillisesti asianomaista toimintaa jäsenvaltiossa yhtäjaksoisesti vähintään kolme vuotta todistuksen myöntämistä edeltäneiden viiden vuoden aikana, sanotun kuitenkin rajoittamatta asianomaisten ammattien osalta saavutettuja erityisoikeuksia.”

Pääasia ja ennakkoratkaisukysymykset

- 9 BB suoritti Yhdistyneessä kuningaskunnassa neljä vuotta farmasian opintoja ja sai 18.7.2013 farmasian maisterin oppiarvon. Hän suoritti apteekissa 26 viikon (6 kuukauden) käytännön harjoittelun, josta hän sai myönteisen arvioinnin ja kyseiseen harjoitteluun kuuluvat opintopisteet.
- 10 Yhdistyneessä kuningaskunnassa oikeus harjoittaa proviisorin ammattia saadaan neljän vuoden opintojen ja 12 kuukauden työharjoittelun päätteeksi. BB ei ollut kuitenkaan suorittanut 12 kuukauden työharjoittelua, jota proviisorin pätevyyden saaminen kyseisessä jäsenvaltiossa edellyttää, koska hän palasi Liettuaan henkilökohtaisista syistä.
- 11 Studijų kokybės vertinimo centras (koulutuksen laadunarviointikeskus, Liettua) antoi 23.7.2014 todistuksen siitä, että BB:n tutkintotodistus vastaa Liettuassa farmasian integroitujen opintojen suorittamisen päätteeksi annettavaa maisterin oppiarvoa. Kyseinen arviointikeskus totesi, ettei kyseinen todistus ollut tunnustus ammattipätevyydestä, koska tällainen tunnustaminen kuuluu terveysministeriön yksinomaiseen toimivaltaan.
- 12 BB haki mainitulta ministeriöltä ammattipätevyytensä tunnustamista 6.8.2014. Kyseinen ministeriö totesi, että BB:n asiakirjat osoittivat hänen yliopistotason koulutuksensa mutteivat hänen ammattipätevyyttään, koska ei ollut varmuutta jäsenvaltiosta, jossa kuusi jäljellä olevaa harjoittelukuukautta oli suoritettava.
- 13 Liettuan terveystieteiden yliopiston rehtori (Lietuvos sveikatos mokslų universiteto rektorius) antoi syyskuussa 2014 päätöksen, jonka mukaan BB sai luvan suorittaa opintoja, ja BB solmi kyseisen yliopiston kanssa sopimuksen, jonka nojalla hän suoritti kuusi täydentävää kuukautta työharjoittelua apteekissa. Mainittu yliopisto antoi hänelle 27.5.2015 todistuksen kyseisen harjoittelun suorittamisesta
- 14 BB haki terveysministeriön alaiselta Valstybinė vaistų kontrolės tarnyba (valtion lääkevalvontavirasto, Liettua) proviisorin ammattioikeutta. Tätä varten hän vetosi edellä mainittuun todistukseen. Kyseinen virasto antoi BB:lle tiedoksi 1.6.2015, että kyseisen ammattioikeuden saamiseksi hänen tulisi esittää asiakirja, joka osoittaa, että hänen ammattipätevyytensä on tunnustettu Liettuassa. BB uusi ammattipätevyyden tunnustamista koskevan hakemuksensa terveysministeriölle 9.6.2015 ja liitti siihen muun muassa edellä 13 kohdassa mainitun todistuksen.
- 15 3.7.2015 mainittu virasto päätti BB:n hakemuksen käsittelyn antamatta haettua proviisorin ammattioikeutta.
- 16 Terveysministeriö kieltäytyi 24.7.2017 antamallaan määräyksellä V-902 tunnustamasta BB:n ammatillista pätevyyttä ja antoi tämän hänelle tiedoksi 28.7.2017 päivätyllä kirjeellä. Kyseisessä määräyksessä todetaan, että BB ei ole saanut proviisorin ammatillista pätevyyttä Euroopan unionin jäsenvaltiossa.
- 17 BB riitautti kyseisen määräyksen valituslautakunnassa, joka pysytti sen 13.9.2017 antamallaan päätöksellä. Kyseinen lautakunta perusteli päätöksensä sillä, että direktiiviä 2005/36 ja näin ollen kansallista lakia, jolla kyseinen direktiivi on saatettu osaksi kansallista lainsäädäntöä, sovelletaan ainoastaan henkilöihin, jotka ovat saaneet ammatillisen pätevyyden muussa kuin vastaanottavassa jäsenvaltiossa ja joilla on muodollista pätevyyttä osoittava asiakirja.

- 18 BB riitautti terveysministeriön ja valituslautakunnan päätökset Vilniaus apygardos administracinis teismasissa (Vilnan alueellinen hallintotuomioistuin, Liettua). Kyseinen tuomioistuin hylkäsi BB:n kanteen perusteettomana 27.2.2018 antamallaan tuomiolla.
- 19 Mainitusta tuomiosta valitettiin Lietuvos vyriausiasis administracinis teismasiin (Liettuan ylin hallintotuomioistuin).
- 20 Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen mukaan BB on täyttänyt Yhdistyneen kuningaskunnan oikeudessa asetetut edellytykset proviisorin ammattipätevyyden saamiselle eli hän on suorittanut neljän vuoden ammatillisen koulutuksen ja kokonaisuudessaan kahdentoista kuukauden harjoittelun apteekissa eli kuusi kuukautta Yhdistyneessä kuningaskunnassa ja kuusi kuukautta Liettuassa. Jos BB olisi siis täyttänyt kaikki edellytykset yhdessä jäsenvaltiossa eli Yhdistyneessä kuningaskunnassa, hän olisi saanut proviisorin muodollista pätevyyttä osoittavan asiakirjan, joka olisi tunnustettu Liettuassa direktiivin 2005/36 21 artiklaan kirjatun automaattisen tunnustamisen periaatteen nojalla.
- 21 Kun otetaan huomioon, että BB ei voi vedota direktiivin 2005/36 21 artiklan mukaiseen automaattisen tunnustamisen järjestelmään, vaikka hän pääasiallisesti täyttää kyseisen direktiivin 44 artiklassa asetetut ammatillisen pätevyyden edellytykset, on määriteltävä se, onko mainitun direktiivin 10 artiklan b kohtaa tulkittava siten, että sitä sovelletaan tilanteessa, jossa asianomainen henkilö ei ole saanut proviisorin muodollista pätevyyttä osoittavaa asiakirjaa, vaikka hän käytännössä täyttää kyseisen ammatillisen pätevyyden saamisen edellytykset ei vain yhdessä vaan useissa jäsenvaltioissa, joista yksi on vastaanottava jäsenvaltio. Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin katsoo, että tässä tapauksessa on määriteltävä myös se, onko direktiivin 2005/36 III osaston I luvun säännöksiä tulkittava siten, että viranomaisten, jotka ovat toimivaltaisia tunnustamaan pätevyyden, on arvioitava kaikkien sellaisten asianomaisen henkilön esittämien asiakirjojen sisältöä, jotka voivat osoittaa hänen ammatillisen pätevyytensä, ja sitä, vastaako niistä ilmi käyvä koulutus edellytyksiä, jotka vastaanottavassa jäsenvaltiossa on asetettu kyseisen ammatillisen pätevyyden saamiselle, ja tarvittaessa sovellettava korvaavia toimenpiteitä.
- 22 Jos direktiivin 2005/36 mukaista tunnustamisen yleistä järjestelmää sovelletaan vain tietyissä tapauksissa, ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee lisäksi, voiko BB vaatia ammattipätevyytensä tunnustamista SEUT 45 ja SEUT 49 artiklaan sekä perusoikeuskirjan 15 artiklaan vedoten.
- 23 Tässä tilanteessa Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas on päättänyt lykätä asian käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:
- ”1) Onko direktiivin [2005/36] 10 artiklan b alakohtaa, kun sitä tulkitaan yhdessä 1 artiklassa määritellyn direktiivin tarkoituksen kanssa, tulkittava siten, että sitä voidaan soveltaa tilanteessa, jossa henkilö ei ole saanut muodollista pätevyyttä osoittavaa asiakirjaa, koska hän on mahdollisesti täyttänyt ammattipätevyyden saamisen edellytykset useissa Euroopan unionin jäsenvaltioissa eikä vain yhdessä jäsenvaltiossa? Tällaisessa tilanteessa, jossa henkilö ei ole saanut muodollista pätevyyttä osoittavaa asiakirjaa, koska hän on mahdollisesti täyttänyt ammattipätevyyden saamisen edellytykset useissa Euroopan unionin jäsenvaltioissa eikä vain yhdessä jäsenvaltiossa, onko direktiivin [2005/36] III osaston I lukua (’Koulutuksesta annettavien asiakirjojen yleinen tunnustamisjärjestelmä’) tulkittava siten, että pätevyyden tunnustavien viranomaisten on arvioitava kaikkien sellaisten henkilön toimittamien asiakirjojen sisältöä, jotka voivat osoittaa ammattipätevyyden, ja sitä, vastaako

[niistä ilmi käyvä koulutus] edellytyksiä, jotka vastaanottavassa jäsenvaltiossa on asetettu kyseisen ammatillisen pätevyyden saamiselle, ja tarvittaessa sovellettava korvaavia toimenpiteitä?

- 2) Käsiteltävässä asiassa kyseessä olevan kaltaisessa tilanteessa, jossa valittaja on mahdollisesti täyttänyt direktiivin [2005/36] III luvun 7 jakson 44 artiklassa tarkoitetut proviisorin ammattipätevyyden saamisen edellytykset mutta jossa nämä edellytykset ovat täyttyneet useissa Euroopan unionin jäsenvaltioissa eikä ainoastaan yhdessä jäsenvaltiossa eikä valittajalla ole näin ollen direktiivin [2005/36] liitteessä V olevassa 5.6.2. kohdassa säädettyä koulutuksesta annettavaa asiakirjaa, onko SEUT 45 ja SEUT 49 artiklaa sekä perusoikeuskirjan 15 artiklaa tulkittava siten, että vastaanottavan jäsenvaltion toimivaltaisten viranomaisten on arvioitava valittajan ammatillista koulutusta ja verrattava sitä vastaanottavassa jäsenvaltiossa vaadittavaan ammatilliseen koulutukseen ja myös arvioitava sellaisten toimitettujen asiakirjojen sisältöä, jotka voivat osoittaa ammattipätevyyden, ja sitä, vastaako [niistä ilmi käyvä koulutus] edellytyksiä, jotka vastaanottavassa jäsenvaltiossa on asetettu kyseisen ammatillisen pätevyyden saamiselle, ja tarvittaessa sovellettava korvaavia toimenpiteitä?”

Ensimmäinen kysymys

- 24 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee ensimmäisellä kysymyksellään pääasiallisesti sitä, onko direktiiviä 2005/36, erityisesti sen 1 artiklaa ja 10 artiklan b kohtaa, tulkittava siten, että sitä sovelletaan tilanteessa, jossa ammatillisen pätevyytensä tunnustamista vastaanottavassa jäsenvaltiossa hakeva henkilö ei ole saanut muodollista pätevyyttä osoittavaa asiakirjaa, joka osoittaa hänen ammatillisen pätevyytensä toisessa jäsenvaltiossa, ja jos vastaus on myöntävä, onko kyseisen direktiivin III osaston I luvun säännöksiä tulkittava siten, että viranomaisten, jotka ovat toimivaltaisia tunnustamaan ammatillisen pätevyyden, on arvioitava kaikkien asianomaisen henkilön esittämien sellaisten asiakirjojen sisältöä, jotka voivat osoittaa hänen useissa jäsenvaltiossa saamansa ammatillisen pätevyytensä, sekä sitä, vastaako niistä ilmi käyvä koulutus edellytyksiä, jotka vastaanottavassa jäsenvaltiossa on asetettu kyseisen ammatillisen pätevyyden saamiselle, ja tarvittaessa sovellettava korvaavia toimenpiteitä.
- 25 Tältä osin on huomautettava direktiivin 2005/36 tavoitteen osalta, että kyseisen direktiivin 1 ja 4 artiklasta ilmenee, että vastavuoroisen tunnustamisen pääasiallisena tarkoituksena on sallia sellaisen ammattipätevyyden haltijan, joka antaa tälle oikeuden ryhtyä harjoittamaan säänneltyä ammattia kotijäsenvaltiossaan, ryhtyä harjoittamaan vastaanottavassa jäsenvaltiossa sitä samaa ammattia, johon kyseisellä henkilöllä on pätevyys kotijäsenvaltiossaan, sekä harjoittaa sitä siellä samoin edellytyksin kuin vastaanottavan jäsenvaltion omat kansalaiset (tuomio 16.4.2015, Angerer, C-477/13, EU:C:2015:239, 36 kohta).
- 26 Näin ollen kyseisessä direktiivissä tarkoitettu ammattipätevyyden vastavuoroinen tunnustaminen lähtee siitä oletuksesta, että hakijalla on koulutus, joka antaa hänelle kotijäsenvaltiossa pätevyyden harjoittaa säänneltyä ammattia kyseisessä jäsenvaltiossa.
- 27 Asia on näin riippumatta siitä, mikä ammattipätevyyden tunnustamista koskeva järjestelmä on kyseessä, eli olipa kyse direktiivin 2005/36 III osaston I luvussa tarkoitettusta yleisestä tunnustamisjärjestelmästä tai kyseisen direktiivin III osaston II, III ja III a luvussa tarkoitettusta automaattisen tunnustamisen järjestelmästä.

- 28 Tästä seuraa, että direktiivin 2005/36 10 artiklan, jossa määritellään kyseisen direktiivin III osaston I luvussa säädetyn muodollista pätevyyttä osoittavien asiakirjojen yleisen tunnustamisjärjestelmän soveltamisala, b alakohdassa ei voida velvoittaa vastaanottavaa jäsenvaltiota – ainakaan ilman, että se on vastoin mainitun direktiivin tavoitetta – tutkimaan sellaisen hakijan muodollista pätevyyttä osoittavia asiakirjoja, jolla ei ole tarvittavaa pätevyyttä harjoittaa proviisorin ammattia kotijäsenvaltiossaan (ks. analogisesti tuomio 16.4.2015, Angerer, C-477/13, EU:C:2015:239, 24 ja 37 kohta).
- 29 Edellä esitetyn perusteella ensimmäiseen ennakkoratkaisukysymykseen on vastattava, että direktiiviä 2005/36, erityisesti sen 1 artiklaa ja 10 artiklan b alakohtaa, on tulkittava siten, että sitä ei sovelleta tilanteessa, jossa ammatillisen pätevyytensä tunnustamista hakeva henkilö ei ole saanut kotijäsenvaltiossa muodollista pätevyyttä osoittavaa asiakirjaa, joka antaa hänelle pätevyyden harjoittaa säänneltyä ammattia kyseisessä jäsenvaltiossa.

Toinen kysymys

- 30 Ennakkoratkaisua pyytänyt jäsenvaltio tiedustelee toisella ennakkoratkaisukysymyksellään pääasiallisesti sitä, onko SEUT 45 ja SEUT 49 artiklaa sekä perusoikeuskirjan 15 artiklaa tulkittava siten, että tilanteessa, jossa asianomaisella henkilöllä ei ole direktiivin 2005/36 liitteessä V olevassa 5.6.2. kohdassa tarkoitettua asiakirjaa, joka osoittaa, että hänellä on proviisorin ammattipätevyys, mutta hän on hankkinut kyseiseen ammattiin liittyvää ammatillista osaamista sekä kotijäsenvaltiossa että vastaanottavassa jäsenvaltiossa, viimeksi mainitun jäsenvaltion toimivaltaisten viranomaisten on silloin, kun heille toimitetaan hakemus ammattipätevyyden tunnustamisesta, arvioitava kyseistä osaamista ja verrattava sitä osaamiseen, jota vastaanottavassa jäsenvaltiossa edellytetään proviisorin ammatin harjoittamisen aloittamista varten.
- 31 Aluksi on palautettava mieleen, että perusoikeuskirjan 15 artiklan 2 kohdassa, jonka mukaan jokaisella unionin kansalaisella on vapaus hakea työtä ja tehdä työtä missä tahansa jäsenvaltiossa sekä sijoittautua mihin tahansa jäsenvaltioon, kerrataan muun muassa SEUT 45 artiklassa turvattu työntekijöiden vapaa liikkuvuus ja SEUT 49 artiklassa turvattu sijoittautumisvapaus (tuomio 8.5.2019, PI, C-230/18, EU:C:2019:383, 53 kohta).
- 32 Perusoikeuskirjan 52 artiklan 2 kohdan mukaan perusoikeuskirjassa tunnustettuja oikeuksia, joista on määräyksiä perussopimuksissa, sovelletaan niissä määriteltyjen edellytysten ja rajoitusten mukaisesti. Näin ollen perusoikeuskirjan 15 artiklan 2 kohdan tulkinta on nyt käsiteltävänä olevassa asiassa yhteneväinen SEUT 45 ja SEUT 49 artiklan tulkinnan kanssa (ks. vastaavasti tuomio 4.7.2013, Gardella, C-233/12, EU:C:2013:449, 39 kohta).
- 33 Tämän seurauksena on riittävää viitata SEUT 45 ja SEUT 49 artiklaan toiseen ennakkoratkaisukysymykseen vastaamiseksi.
- 34 On myös todettava, että jäsenvaltion viranomaisten, joille unionin kansalainen on tehnyt sellaisen ammatin harjoittamista koskevan lupahakemuksen, jonka harjoittamisen aloittamisen edellytyksenä on kansallisen lainsäädännön mukaan tutkintotodistus tai tietty ammatillinen pätevyys tai tietynpitäinen käytännön kokemus, on otettava huomioon kaikki tutkintotodistukset, todistukset ja muut muodollista kelpoisuutta osoittavat asiakirjat samoin kuin asianomaisen henkilön asian kannalta merkityksellinen kokemus siten, että viranomaiset

- vertaavat näistä todistuksista ja asiakirjoista ilmenevää kelpoisuutta ja tätä kokemusta kansallisessa lainsäädännössä edellytettyihin tietoihin ja pätevyyteen (tuomio 22.1.2002, Dreessen, C-31/00, EU:C:2002:35, 24 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 35 Kyseinen oikeuskäytäntö on vain oikeuskäytännön ilmaus EUT-sopimuksessa määrättyihin perusvapauksiin erottamattomasti liittyvästä periaatteesta, eikä tämä periaate voi menettää osaa oikeudellisesta merkityksestään siitä syystä, että on annettu tutkintotodistusten vastavuoroista tunnustamista koskevia direktiivejä (ks. vastaavasti tuomio 22.1.2002, Dreessen, C-31/00, EU:C:2002:35, 25 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 36 Kuten SEUT 53 artiklan 1 kohdasta ilmenee, tällaisten direktiivien tarkoituksena on nimittäin helpottaa tutkintotodistusten, todistusten ja muiden muodollista kelpoisuutta osoittavien asiakirjojen vastavuoroista tunnustamista vahvistamalla yhteiset säännöt ja arviointiperusteet, joiden avulla kyseiset tutkintotodistukset, todistukset ja muut muodollista kelpoisuutta osoittavat asiakirjat voidaan mahdollisuuksien mukaan automaattisesti tunnustaa. Niiden tavoitteena ei sitä vastoin ole se, että tällaisten tutkintotodistusten, todistusten ja muiden muodollista kelpoisuutta osoittavien asiakirjojen tunnustaminen vaikeutuu tilanteissa, joita direktiivit eivät kata, eivätkä ne voi vaikuttaa tällä tavoin (ks. vastaavasti tuomio 22.1.2002, Dreessen, C-31/00, EU:C:2002:35, 26 kohta).
- 37 Kyseiset huomiot koskevat muun muassa direktiiviä 2005/36, joka on annettu erityisesti EY 47 artiklan 1 kohdan (josta on tullut SEUT 53 artiklan 1 kohta) nojalla.
- 38 Pääasiassa kyseessä olevan kaltaisessa tilanteessa, joka ei kuulu direktiivin 2005/36 soveltamisalaan, kuten käy ilmi ensimmäiseen kysymykseen annetusta vastauksesta, asianomaisen vastaanottavan jäsenvaltion on noudatettava ammatillisen pätevyyden tunnustamista koskevia velvoitteitaan, sellaisina kuin ne on kerrattu edellä 34 kohdassa, joita sovelletaan sekä SEUT 45 että SEUT 49 artiklan alaan kuuluvissa tilanteissa (ks. vastaavasti tuomio 14.9.2000, Hocsmann, C-238/98, EU:C:2000:440, 21 kohta ja tuomio 6.10.2015, Brouillard, C-298/14, EU:C:2015:652, 46 ja 54 kohta).
- 39 Jos siis muodollista kelpoisuutta osoittavien asiakirjojen vertailun perusteella voidaan todeta, että ulkomaisen muodollista kelpoisuutta osoittavan asiakirjan osoittamat tiedot ja pätevyys vastaavat kansallisissa säännöksissä edellytetyt tiedot ja pätevyyttä, vastaanottavan jäsenvaltion on myönnettävä, että kyseinen asiakirja täyttää kyseisissä säännöksissä asetetut edellytykset. Jos vertailu sitä vastoin osoittaa, että kyseiset tiedot ja pätevyys vastaavat toisiaan vain osittain, kyseisellä jäsenvaltiolla on oikeus vaatia asianomaista henkilöä osoittamaan, että hän on hankkinut puuttuneet tiedot ja pätevyyden (tuomio 6.10.2015, Brouillard, C-298/14, EU:C:2015:652, 57 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 40 Toimivaltaisten kansallisten viranomaisten on tämän osalta arvioitava, kelpaavatko vastaanottavassa jäsenvaltiossa muun muassa käytännön kokemuksen yhteydessä hankitut tiedot sen osoittamiseen, että asianomainen henkilö on hankkinut puuttuneet tiedot (tuomio 6.10.2015, Brouillard, C-298/14, EU:C:2015:652, 58 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 41 Jos mainittu vertailu sitä vastoin osoittaa, että hakijan suorittaman koulutuksen ja vastaanottavassa jäsenvaltiossa edellytetyt koulutuksen välillä on olennaisia eroja, toimivaltaiset viranomaiset voivat määrätä korvaavista toimenpiteistä kyseisten erojen kattamiseksi (ks. mm. tuomio 2.12.2010, Vandorou ym., C-422/09, C-425/09 ja C-426/09, EU:C:2010:732, 72 kohta).

- 42 Kun otetaan huomioon kaikki edellä todettu, toiseen kysymykseen on vastattava, että SEUT 45 ja SEUT 49 artiklaa on tulkittava siten, että tilanteessa, jossa asianomaisella henkilöllä ei ole direktiivin 2005/36 liitteessä V olevassa 5.6.2. kohdassa tarkoitettua asiakirjaa, joka osoittaa, että hänellä on proviisorin ammattipätevyys, mutta hän on hankkinut kyseiseen ammattiin liittyvää ammatillista osaamista sekä kotijäsenvaltiossa että vastaanottavassa jäsenvaltiossa, viimeksi mainitun jäsenvaltion toimivaltaisten viranomaisten on silloin, kun niille toimitetaan hakemus ammattipätevyyden tunnustamisesta, arvioitava kyseistä osaamista ja verrattava sitä osaamiseen, jota vastaanottavassa jäsenvaltiossa edellytetään proviisorin ammatin harjoittamisen aloittamista varten. Jos kyseinen osaaminen vastaa vastaanottavan jäsenvaltion kansallisessa lainsäädännössä edellytettyä osaamista, kyseisen jäsenvaltion on tunnustettava se. Jos kyseinen vertailu sen sijaan osoittaa, että asianomaisen henkilön osaaminen ja kyseisessä jäsenvaltiossa edellytetty osaaminen vastaavat toisiaan vain osittain, vastaanottavalla jäsenvaltiolla on oikeus vaatia asianomaista henkilöä osoittamaan, että hän on hankkinut puuttuneet tiedot ja pätevyyden. Kansallisten toimivaltaisten viranomaisten tehtävänä on arvioida tarvittaessa, kelpaavatko vastaanottavassa jäsenvaltiossa muun muassa käytännön kokemuksen yhteydessä hankitut tiedot sen osoittamiseen, että asianomainen henkilö on hankkinut puuttuneet tiedot. Jos mainittu vertailu osoittaa, että hakijan suorittaman koulutuksen ja vastaanottavassa jäsenvaltiossa edellytetyn koulutuksen välillä on olennaisia eroja, toimivaltaiset viranomaiset voivat määrätä korvaavista toimenpiteistä kyseisten erojen kattamiseksi.

Oikeudenkäyntikulut

- 43 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely unionin tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä unionin tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (kuudes jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

- 1) Ammattipätevyyden tunnustamisesta 7.9.2005 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviä 2005/36/EY, sellaisena kuin se on muutettuna 20.11.2013 annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivillä 2013/55/EU, erityisesti sen 1 artiklaa ja 10 artiklan b alakohtaa, on tulkittava siten, että sitä ei sovelleta tilanteessa, jossa ammatillisen pätevyytensä tunnustamista hakeva henkilö ei ole saanut kotijäsenvaltiossa muodollista pätevyyttä osoittavaa asiakirjaa, joka antaa hänelle pätevyyden harjoittaa säänneltyä ammattia kyseisessä jäsenvaltiossa.**
- 2) SEUT 45 ja SEUT 49 artiklaa on tulkittava siten, että tilanteessa, jossa asianomaisella henkilöllä ei ole direktiivin 2005/36, sellaisena kuin se on muutettuna direktiivillä 2013/55, liitteessä V olevassa 5.6.2. kohdassa tarkoitettua asiakirjaa, joka osoittaa, että hänellä on proviisorin ammattipätevyys, mutta hän on hankkinut kyseiseen ammattiin liittyvää ammatillista osaamista sekä kotijäsenvaltiossa että vastaanottavassa jäsenvaltiossa, viimeksi mainitun jäsenvaltion toimivaltaisten viranomaisten on silloin, kun niille toimitetaan hakemus ammattipätevyyden tunnustamisesta, arvioitava kyseistä osaamista ja verrattava sitä osaamiseen, jota vastaanottavassa jäsenvaltiossa edellytetään proviisorin ammatin harjoittamisen aloittamista varten. Jos kyseinen osaaminen vastaa vastaanottavan jäsenvaltion kansallisessa lainsäädännössä edellytettyä osaamista, kyseisen jäsenvaltion on tunnustettava se. Jos kyseinen vertailu sen sijaan osoittaa, että**

asianomaisen henkilön osaaminen ja kyseisessä jäsenvaltiossa edellytetty osaaminen vastaavat toisiaan vain osittain, vastaanottavalla jäsenvaltiolla on oikeus vaatia asianomaista henkilöä osoittamaan, että hän on hankkinut puuttuneet tiedot ja pätevyyden. Kansallisten toimivaltaisten viranomaisten tehtävänä on arvioida tarvittaessa, kelpaavatko vastaanottavassa jäsenvaltiossa muun muassa käytännön kokemuksen yhteydessä hankitut tiedot sen osoittamiseen, että asianomainen henkilö on hankkinut puuttuneet tiedot. Jos mainittu vertailu osoittaa, että hakijan suorittaman koulutuksen ja vastaanottavassa jäsenvaltiossa edellytetyn koulutuksen välillä on olennaisia eroja, toimivaltaiset viranomaiset voivat määrätä korvaavista toimenpiteistä kyseisten erojen kattamiseksi.

Allekirjoitukset